

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyně Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobců:

a) V. H.

b) nezletilý D. H.

oba státní příslušnost Arménská republika,

oba t. č. v Pobytovém a integračním středisku Havířov, sídlem 735 64
Havířov – Dolní Suchá, Na Kopci 5,

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra,

sídlím 170 34 Praha 7, Nad Štolou 3

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 1. 2019 č. j. OAM-1023/ZA-ZA06-K07-
2017, ve věci mezinárodní ochrany

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobcům nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu).
2. Žalobci podali proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 1. 2019 č. j. OAM-1023/ZA-ZA06-L07-2017 žalobu, kterou následně doplnili podáním doručeným soudu dne 1. 3. 2019. Žalobci jednak obecně namítali porušení konkrétních ustanovení správního řádu, zákona o azylu a Úmluvy o právech dítěte. Konkrétně pak uvedli, že hlavním důvodem žádosti žalobkyně a) o udělení mezinárodní ochrany bylo dlouhodobé fyzické a psychické násilí ze strany jejího bývalého manžela (a otce nezletilého žalobce b), který je jejím synem). Poznamenala, že v pohovoru mimo jiné uvedla, že ji manžel znásilňoval. Poté, co se jí povedlo s manželem se rozvést, ji neustále nadále pronásledoval a snažil se ji přimět, aby se k němu vrátila, případně ji fyzicky napadal, vyhrožoval, že ji zabije. Domácí násilí neohlásila policii ani jiným státním orgánům. Neměla totiž důvěru v to, že by se jí ze strany příslušných autorit dostalo pomoci. Žalobkyně a) vyslovila přesvědčení, že domácí násilí, kterému byla dlouhé roky vystavena, představuje azylově relevantní skutečnost. V této souvislosti odkázala na konkrétní rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, z nichž citovala. Dále konstatovala, že v jejím případě přichází v úvahu kauzální nexus mezi pronásledováním a jejím pohlavím nebo příslušností k určité sociální skupině. Navíc i v případě, že by tomu tak nebylo, představuje jednání, kterému byla v zemi původu vystavena, vážnou újmu ve smyslu ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu. Poznamenala, že nosným důvodem neudělení mezinárodní ochrany je podle žalovaného skutečnost, že měla možnost využít ochrany příslušných státních orgánů Arménie, což však neučinila. Poukázala na to, že v případech tvrzeného pronásledování ze strany soukromých osob, jako tomu bylo v jejím případě, je posouzení reálné možnosti žadatele využít účinnou ochranu poskytovanou státními orgány, zcela stěžejní. Namítala, že rozhodnutí žalovaného je však v tomto směru v rozporu s požadavky článku 4 odst. 3 písm. a) Kvalifikační směrnice 2011/95/EU. V rámci posuzování existence účinné ochrany poskytované obětem domácího násilí v zemi původu se žalovaný omezil prakticky na popisování právního rámce, nikoliv však na jeho praktické uplatňování, což však s ohledem na požadavky vyplývající z uvedené kvalifikační směrnice nestačí. V napadeném rozhodnutí dle žalobkyně totiž chybí skutkové závěry v tom ohledu, zda by se jí skutečně mohlo dostat efektivní ochrany ze strany příslušných státních orgánů. Skutečnost, že se nedomáhala ochrany před jednáním bývalého manžela u příslušných orgánů, není dle jejího názoru v konkrétním případě nijak relevantní pro posouzení možnosti udělení mezinárodní ochrany. Žalobkyně v daných souvislostech obsáhle citovala z konkrétních rozhodnutí Nejvyššího správního soudu a poznamenala, že z označené judikatury plyne, že pro účely posouzení existence možnosti využití ochrany vlastního státu před nestátními původci pronásledování nestačí, pokud se žalovaný zabývá pouze tím, jak vypadá systém poskytování ochrany před kriminálním jednáním v dané zemi. Stěžejní je naopak posouzení otázky, jak tento systém funguje v praxi a zejména, zda samotný žadatel mohl spoléhat na to, že jemu konkrétně by zabezpečil účinnou ochranu před pronásledováním. Ukáže-li se, že tento systém jeví určité nedostatky v zajištění

ochrany obětí domácího násilí, měl by se dále žalovaný zabývat tím, zda bylo po žadateli rozumné požadovat, aby ochranu tohoto systému nějakým způsobem vyhledal dříve, než se rozhodl z vlasti uprchnout. Dle žalobkyně obdobnými úvahami se však žalovaný v rámci napadeného rozhodnutí nezabýval dostatečně a nezajistil si pro účely posouzení této otázky dostatek relevantních podkladů pro vydání rozhodnutí. Poukázala na to, že z dostupných zpráv o zemi původu se podává, že ochrana obětí domácího násilí zůstává v Arménii závažným problémem. Odkaz žalovaného na novou právní úpravu, kterou přijal arménský parlament, není přesvědčivým důkazem toho, že by se jí dostalo efektivní ochrany v případě, že by ji vyhledala. Žalobkyně dále namítala, že žalovaný nepřihlédl k věku nezletilého žalobce b), poukázala na to, že během pohovoru uvedla, že bývalý manžel nezletilého nenapadal, avšak nezletilý byl svědkem násilí páchaného na ní, což mu způsobilo velkou psychickou újmu. Odkázala na ust. § 2 odst. 1 písm. f) zákona o azylu a vyslovila názor, že je možné nezletilého považovat za osobu zranitelnou, což žalovaný ve svém rozhodnutí zcela ignoroval.

3. Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby. Odkázal především na odůvodnění napadeného rozhodnutí a relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu. Konstatoval, že při rozhodování vzal v úvahu skutečnosti tvrzené žalobkyní a přihlédl k nim. Shromáždil k nim adekvátní informace o situaci v zemi původu a své závěry postavil na aktuálních informacích o zemi původu k datu vydání rozhodnutí. Vyslovil názor, že vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci, zdůraznil, že žalobkyně měla možnost a mohla se domáhat účinné pomoci ze strany státních orgánů své vlasti, mohla využít i pomoc ze strany nevládních organizací. Na straně 9 napadeného rozhodnutí odkazem na zprávu MZV ČR uvedl, že v případě potíží se státními orgány v případě neúčinné pomoci, měla žalobkyně možnost podat stížnost na postup policie. Její neochota řešit problémy ve vlasti nevyplývala z toho, že by k pomoci neměla přístup, že by jí v tom někdo bránil, že by státní orgány či nestátní instituce byly v jejím případě nečinné, či že by skutečně měla opodstatněné důvody této pomoci nevyužít. Informace žalovaného o tom, že arménský parlament přijal nový zákon o domácím násilí a přistoupil k tzv. Istanbulské dohodě, má ve spise své místo zejména za účelem zohlednění situace v zemi původu pro případ návratu žalobkyně do vlasti, neboť dokládá Arménii podnikané kroky motivované cílem eliminovat problém domácího násilí a zlepšovat postavení osob mu vystavených. Odkazuje-li žalobkyně na případy domácího násilí na ženách v Arménii s tím, že úřady v těchto věcech nic neudělaly, dle žalované nedokládá, že by totéž nastalo u žalobkyně. Naopak zprávy založené ve správním spise dokládají, že žalobkyně měla reálnou možnost využít ochrany ze strany domácích institucí. K odkazu žalobkyně na to, že je zranitelnou osobou, žalovaný poznamenal, že se zabýval zdravotním stavem žalobkyně, doloženými lékařskými zprávami. Vyžádal si další zdravotní zprávy a posoudil možnost léčby v Arménii a stav tamního zdravotnictví. Z jí doložených lékařských zpráv nelze učinit závěr, že by se aktuálně nacházela v přímém a bezprostředním ohrožení života. Žalobkyně má možnost své zdravotní problémy řešit v zemi původu. Žalovaný uzavřel, že po pečlivém posouzení celé situace žalobkyně a) a nezletilého žalobce b) není jejich případ možno podřadit důvodům zvláštního zřetele hodným, a tedy neshledal, že by žalobci splňovali podmínky udělení humanitárního azylu.

4. Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 4. 2019 č. j. 63 Az 10/2019-49 byla žaloba žalobců zamítnuta. Uvedený rozsudek byl zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2019 č. j. 4 Azs 232/2019-63 a věc byla zdejšímu soudu vrácena k dalšímu řízení.
5. Krajský soud proto opětovně přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, soudního řádu správního (dále jen s.ř.s.), v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí žalovaným (§ 75 odst. 1 a 2 s.ř.s.). Soud přitom opětovně postupoval podle § 51 odst. 1 s.ř.s. a rozhodl bez nařízení jednání. Soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
6. Ze správního spisu bylo zjištěno, že řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo zahájeno žádostí ze dne 7. 12. 2017. Žalobkyně a) požádala o mezinárodní ochranu pro sebe a nezletilého syna žalobce b). V žádosti o udělení mezinárodní ochrany, dále v rámci údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany a v pohovoru k této žádosti žalobkyně a) kromě jiného uvedla, že oba žalobci jsou státními občany Arménie. Žalobkyně a) je rozvedená, má 3 děti, jedna dcera žije v Německu, druhá v Arménii, o syna osobně pečuje. Z vlasti odjeli v listopadu roku 2016. Cestovali do Německa, tam byli do 7. 12. 2017, kdy byli transferováni do České republiky. Z vlasti cestovali na základě platných cestovních dokladů a víza. S vycestováním jim pomáhal prostředník, doprovázel je do Prahy a jejich cestovní doklady zůstaly u něho. O mezinárodní ochranu požádala ve Spolkové republice Německo. Nezletilý bývá úzkostný, trpí nervozitou, výbušností. Ty problémy měl i v Arménii. Nebyla mu diagnostikována žádná nemoc, žádné léky neužíval, jiné problémy syn nemá. Jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu žalobkyně uvedla nebezpečí ze strany bývalého manžela, který ji chce zavraždit. Poté, co se vrátil z bojů v Náhorním Karabachu, byl psychicky narušený, choval se agresivně, napadal ji. Nezletilý měl z otce strach. Co se týče dalších skutkových zjištění z pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany, soud v podrobnostech odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí, neboť tam uvedená skutková zjištění jsou správná a korespondují s obsahem správního spisu.
7. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti žalobkyně a) a nezletilého žalobce b) o mezinárodní ochranu je obava žalobkyně a) z jednání bývalého manžela, který ji během manželství pod vlivem alkoholu opakovaně fyzicky napadal. K fyzickým útokům docházelo i poté, co se žalobkyně a) se synem od bývalého manžela odstěhovala. Dalším důvodem žádosti o mezinárodní ochranu je snaha žalobkyně léčit svůj zhoršený zdravotní stav v zahraničí.
8. Součástí správního spisu jsou dále informace shromážděné žalovaným ohledně politické, bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Arménii. Při posouzení žádosti žalobců žalovaný konkrétně vycházel z Informací MZV ČR č. j. 111005/2018-LPTP, ze dne 16. 5. 2018, č. j. 90855/2017-LPTP ze dne 14. 2. 2017, Informace OAMP – Arménie – Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 20. 6. 2018, Informace OAMP – Arménie – Domácí násilí: Aktuální situace, legislativa, státní a nestátní aktéři, azylové domy, ze dne 2. 3. 2018, Zprávy Mezinárodní organizace pro migraci – Údaje o zemi – Arménie 2017, Výroční zprávy Human Rights Watch 2018 – Arménie ze dne 18. 1. 2018, Výroční zprávy Freedom House – Svoboda ve světě 2018

– Arménie z ledna 2018, Informace Belgického oddělení pro dostupnost, Úřadu pro cizince, získané prostřednictvím Projektu lékařských informací o zemích původu, Přehled informací o zemi, a to ohledně dostupnosti zdravotní péče v Arménii z února 2018, dále ohledně dostupnosti léčby kardiovaskulárních chorob (hypertenze) včetně dostupnosti léků, z listopadu 2017 a dále ohledně dostupnosti léčby posttraumatické stresové poruchy a depresivních poruch včetně dostupnosti léků, z prosince 2017 a ohledně dostupnosti léčby psychotické deprese, posttraumatické stresové poruchy a degenerativní artritidy kolen včetně dostupnosti léků a rovněž ohledně dostupnosti revmatologické, ortopedické a fyzioterapeutické lékařské péče v Arménii, z března 2013. Z Informace OAMP Arménie, domácí násilí – aktuální situace, legislativa, státní a nestátní aktéři, azylové domy, z 2. 3. 2018, z níž žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel, se podává, že dle informací neziskových organizací zůstává domácí násilí v Arménii vážným problémem. Podle zprávy Amnesty International je násilí vůči ženám rozšířené a dotýká se též sexuálních menšin. Podle arménské neziskové organizace Koalice za zastavení násilí na ženách bylo za období 2010 – 2017 zabito v důsledku domácího násilí nejméně 50 žen, za prvních 6 měsíců 2017 4 ženy. Z oficiálních statistik státního Vyšetřovacího výboru Republiky Arménie plyne, že v roce 2017 bylo započato 458 trestních řízení kvůli domácímu násilí a obviněno bylo 272 osob, když ve 39 případech došlo k zabiti nebo těžkému ublížení na zdraví. Do poloviny roku 2017 bylo zabito 5 osob. Za období 2015 – 2016 bylo arménskou policií evidováno 544 případů domácího násilí. V prosinci 2017 přijal arménský parlament po dlouhé debatě zákon o domácím násilí. Do té doby v zemi žádný zákon o domácím násilí neexistoval a podle MZV USA byly případy manželského znásilnění často posuzovány podle článků o znásilnění trestního zákoníku, případy násilí a ublížení na zdraví podle článků o násilí stejného zákona a případně dalších článků trestního zákoníku. Až do schválení zákona o domácím násilí se objevilo několik neúspěšných návrhů, např. v roce 2013. Arménská vláda přijala pro léta 2010 – 2015 tzv. strategický akční plán pro boj s genderově motivovaným násilím, který zahrnoval mimo jiné i lepší monitoring případů domácího násilí. Schválení zákona o domácím násilí bylo spojeno s dlouho trvajícím tlakem občanské společnosti. Mezinárodní tlak vycházel z arménské členství v Radě Evropy a např. Úmluvy Rady Evropy o násilí proti ženám z roku 2011. Přijetí zákona o domácím násilí požadovala Evropská unie, která přislíbila zemi peněžní pomoc ve výši 11. 000 000 Euro za schválení reformních zákonů týkajících se některých práv. Kromě domácího násilí se jednalo též o zákony proti diskriminaci a mučení nebo zákony zajišťující lepší péči o postižené nezletilé. Zákon nese název O prevenci násilí v rodině, ochraně osoby čelící násilí v rodině a obnovení koheze rodiny. V lednu 2018 Arménie podepsala Istanburskou úmluvu i po požadavku Evropské komise. Podle Informací Ruské služby BBC poté, co zákon „O prevenci násilí v rodině, ochraně osoby čelící násilí v rodině a obnovení koheze rodiny“ vstoupí v platnost, budou se případy spadajícími pod tato zákonná ustanovení zabývat některé speciální útvary policie. Již podle Zprávy Ministerstva práce USA za rok 2016 se bojem proti dětské práci zabýval speciální odbor policie na ochranu práv mladistvých a potírání domácího násilí. Podle zprávy ze zjišťovací komise Dánského imigračního úřadu v Arménii existovaly rozdíly nejen v dostatku policistek, ale též v rozdílné situaci ve městech a ve vesnických oblastech, kde je potenciálně větší vazba mezi policistou a útočníkem. Před přijetím nového zákona pořádaly jak mezinárodní, tak domácí aktéři nejrozličnější školení pro místní úřady, např. pro policisty, soudce

nebo i pro novináře. Human Rights Watch popisovala nové pravomoci policie po přijetí zákona takto: Nový zákon požaduje, aby policie bezodkladně zakročila, když je rozumný předpoklad bezprostřední hrozby opakování nebo pokračování násilí v rodině. Bezodkladná opatření zahrnují vypovězení domnělého útočníka z domu policíí nebo zakázání přístupu nebo komunikaci s obětí. Soud může vydat šestiměsíční ochranná nařízení se dvěma možnými tříměsíčními prodlouženími. Nový zákon vyžaduje, aby úřady vyšetřily údajné trestné činy v rodině, dokonce jestliže oběť na policii stáhne stížnost. Pověřuje je též tréninkem policie, státních zástupců, soudců a dalších v trestním soudním systému jak odpovědět na stížnosti a vyšetřit a soudně stíhat případy. Human Rights Watch popisovala zkušenosti 12 obětí domácího násilí takto: Dotazovaní řekli, že když nahlásili týrání na policii nebo jiným úřadům, úřady neučinily nic, aby zabránily dalšímu násilí, prošetřily případy nebo dohnaly útočníka k odpovědnosti. V některých případech úřady podporovaly ženy v tom, aby upustily od stížnosti nebo se usmířily s trýznitelem. Úřady ženy neodkázaly k veřejným službám nebo pomoci. V Informaci OAMP se rovněž uvádí, že kromě státních aktérů působila v Arménii řada neziskových institucí. Podporou obětí domácího násilí se zabývaly např. organizace Ženské středisko podpory, Ženské středisko práv, Středisko ženských zdrojů nebo Společnost bez násilí. Některé z nich nabízejí poradenské služby obětem domácího násilí, např. právní pomoc a další přímo pomoc i formou azylového domu.

9. V Informaci MZV ČR č. j. 90855/2017-LPTP ze dne 14. 2. 2017 se konstatuje, že v Arménii existuje reálná možnost obrátit se na policii v případě poškození způsobeného trestnou činností. Tato možnost je poskytnuta platnou právní úpravou. Výsledek a efektivita takového vyšetřování závisí na individuálním případě, jednoznačnou odpověď zde nelze dát. Platná právní úprava rovněž umožňuje podat stížnost na policii v případě její nečinnosti či nelegální činnosti jejích příslušníků. Stížnost na policii lze podat u nadřízeného orgánu nebo jako k poslední instanci – soudu. Jakkoliv právní úprava Arménie ve výše uvedené oblasti vykazuje prvky demokratického státu, skutečnost se může v individuálních případech velmi lišit. Mnohdy záleží na „platební schopnosti hráčů“, vazbách, „přátelích na správných místech“ a v neposlední řadě na členství ve vládnoucí politické straně. Zdrojem těchto informací byl Zastupitelský úřad v Jerevanu.
10. Ze správního spisu se podává, že dne 10. 12. 2018 byla žalobkyni a) dána možnost seznámit se s podklady rozhodnutí výše uvedenými, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady rozhodnutí či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich využití. Žalobkyně této možnosti nevyužila s tím, že obecně nic dodat nechce, opakovala, že měla hodně problémů v rodině spojené s manželem, ten ji nutil odejít z domu, se synem zažili hrozné věci, dítě pak mělo zdravotní problémy, pomočovalo se, mělo z otce strach. Žalobkyně doložila 3 listy materiálů, a to potvrzení, že pracuje jako vyučující cizích jazyků ve společnosti Hotelová škola a obchodní akademie Havířov, dále smlouvu o výkonu dlouhodobé dobrovolnické služby pro organizaci ADRA a dodatek k této smlouvě a uvedla, že měla vysoký krevní tlak, byla proto v nemocnici a měla i migrény. Proti zdrojům informací a způsobu jejich získání žalobkyně nevyslovila žádné námitky.
11. Krajský soud předně konstatuje, že jakkoli je smyslem práva azylu poskytnout žadateli ochranu, nejde o ochranu před jakýmkoli negativním jevem v zemi původu; azyl jako

právní institut je společně s doplňkovou ochranou jednou z forem mezinárodní ochrany, avšak není univerzálním nástrojem pro poskytování ochrany před bezprávným postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 125/2005-46).

12. Krajský soud dospěl k závěru, že žalovaný zjistil skutkový stav v potřebném rozsahu, obstaral si dostatek informací potřebných k vydání rozhodnutí. Shromážděné informace ohledně politické a bezpečnostní situace v Arménii soud považuje za zcela dostatečné a přiměřeně aktuální k datu vydání napadeného rozhodnutí. Z celého kontextu rozhodnutí je zřejmé, že žalovaný hodnotil ve svých závěrech tu skutečnost, že žalobce b) je nezletilý, také v pasáži, v níž se zabýval posouzením, zda jsou v případě žalobců dány důvody pro udělení azylu z humanitárního důvodu, rovněž při posouzení, zda nezletilému v případě návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti.
13. V ust. § 12 písm. a) a b) zákona o azylu jsou stanoveny důvody pro udělení azylu. Podle tohoto ustanovení se azyl udělí, bude-li zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatnění politických práv a svobod, nebo má-li odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
14. K obavám žalobkyně z násilnického chování jejího manžela, resp. bývalého manžela, krajský soud odkazuje např. na rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Azs 5/2003-51, č. j. 3 Azs 22/2004-48, č. j. 9 Azs 49/2007-68. Podle těchto rozsudků skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním soukromou osobou, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, pokud problémy se soukromými osobami nebyly zapříčiněny důvody pro azylové řízení významnými. V usnesení č. j. 9 Azs 49/2008-55 Nejvyšší správní soud uvedl, že domácí násilí je bezesporu celospolečenským jevem, který nelze podceňovat a který vyvěrá z podhoubí sociální diskriminace a který je zpravidla determinovaný příslušností k určitému pohlaví. Jako takový přitom může být za určitých okolností také azylově relevantním důvodem a právě tyto okolnosti, které záleží především na zemi původu, jejích právních, sociálních či kulturních normách a hodnotách, je třeba analyzovat a zvažovat, zda je příslušný stát schopen či zajistit oběti domácího násilí potřebnou ochranu nebo zda je na místě poskytnutí mezinárodní ochrany, a to na základě příslušnosti k určité sociální skupině, konec citace. Z rozsudku č. j. 4 Azs 31/2009-93 plyne, že domácí násilí spočívající v napadání manželem či bývalým manželem, může za určitých okolností naplňovat znaky pronásledování (ve vztahu k azylu) nebo nebezpečí vážné újmy (ve vztahu k doplňkové ochraně), podle toho, zda je stát původu žadatele schopen a ochoten poskytnout ochranu proti tomuto jednání. V posuzované věci žalobkyně do protokolu o pohovoru k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany přednesla, že v roce 1993 nebo 1994 mluvila s jedním strážníkem, který následně manželovi domlouval, aby se k ní nechoval agresivně, nicméně se nejednalo o oficiální oznámení. K tomu dle výslovného prohlášení žalobkyně nikdy nedošlo. Strážník měl žalobkyni sdělit, že se s manželem nedá nic dělat, a že to musí strpět.

Žalobkyně se poté už na státní orgány ve své vlasti s žádostí o pomoc neobrácela, o pomoc žádala vždy jen sousedy, kteří jí pomáhali. Shodně s žalovaným také soud konstatuje, že žalobkyně se tedy za celých 23 let, kdy měla být vystavena ze strany manžela, resp. bývalého manžela bití a znásilňování, ani v jednom případě neobrátila se žádostí o pomoc na jakýkoli státní orgán země původu. Za tohoto skutkového stavu nelze dle názoru soudu dospět k závěru, že by arménské státní orgány podporovaly nebo tolerovaly popisované násilí. Jednání bývalého manžela žalobkyně proto nemůže být přičteno státu, jehož je státní občankou, neboť jej nelze považovat za pronásledování ve smyslu § 2 odst. 8 zákona o azylu. V této souvislosti lze odkázat také na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Azs 479/2004-41, podle kterého pro to, aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpát všechny reálně dostupné prostředky ochrany, konec citace. Vzhledem k tomu, že žalobkyně v Arménii nijak neřešila své potíže s násilnickým chováním svého manžela, resp. bývalého manžela, na státní orgány se neobrátila a žádné reálně dostupné prostředky ochrany vůbec nevyužila (neformální rozhovor se strážníkem v roce 1993 či 1994, tedy více jak 20 let před odchodem z vlasti, za využití dostupného prostředku ochrany jistě považovat nelze) pak s odkazem na citovanou judikaturu nelze přisvědčit argumentaci žalobkyně, že možnost ochrany v zemi původu je toliko formální. Soud zastává názor, že ve správním řízení byla otázka o možnosti deklarované i faktické ochrany poskytované arménskými orgány zkoumána dostatečně. Z výše citovaných zjištění z Informace OAMP z 2. 3. 2018, která se týká domácího násilí v Arménii, jejímž zdrojem byla např. Human Rights Watch, Informace MZV USA a informace od neziskových institucí na podporu obětí domácího násilí přitom plyne, že v prosinci 2017 přijal Arménský parlament zákon o domácím násilí – zákon O prevenci násilí v rodině, ochraně osoby čelící násilí v rodině a obnovení koheze rodiny, rovněž to, že arménská vláda přijala pro léta 2010 – 2015 tzv. strategický akční plán pro boj s genderově motivovaným násilím, který zahrnoval mimo jiné i lepší monitoring případů domácího násilí, v roce 2017 bylo započato 458 trestných řízení kvůli domácímu násilí a obviněno bylo 272 osob. Uvedená informace vycházející z citovaných zdrojů na druhou stranu připouští, že případy domácího násilí nejsou účinným způsobem rozpoznávány, vyšetřovány, stíhány a trestány a násilí vůči ženám je velmi rozšířeným jevem. Dle názoru soudu dané problémy ovšem nelze označit za takové, které by vláda neřešila či popírala. Shromážděné podklady vypovídají o tom, že arménské státní orgány danou problematiku řeší, a to i za podpory nevládního sektoru. Soud zastává názor, že žalobkyně měla a také má reálnou možnost obrátit se o pomoc na kompetentní státní orgány či nevládní organizace. Jednání bývalého manžela žalobkyně proto nemůže být přičteno státu, jehož je státní občankou, neboť jej nelze považovat za pronásledování ve smyslu § 2 odst. 8 zákona o azylu. Pokud žalobkyně v Arménii nijak neřešila své potíže s násilnickým chováním bývalého manžela a na příslušné státní orgány se neobrátila, je její tvrzení o tom, že možnost ochrany v zemi původu je toliko formální, tvrzením účelovým a z výše citovaných podkladů rozhodně nelze dovodit, že zákon O prevenci násilí v rodině, ochraně osoby čelící násilí v rodině a obnovení koheze rodiny, není v praxi uplatňován, jak tvrdí žalobkyně. Soud poznamenává, že azylové řízení není povoláno k poskytnutí ochrany při jakýchkoli potížích způsobených soukromou osobou či před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu. Řešení problému domácího násilí je především úkolem orgánu konkrétního státu, pokud se neprokáže, že dotčené orgány

řešení nezvládají zajistit či ho záměrně odmítají, což v projednávaném případě prokázáno nebylo.

15. Totéž lze vztáhnout i ve vztahu k neudělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu týchž důvodů. Soud souhlasí s žalovaným, že žalobkyně v průběhu správního řízení neuvedla, a ani žalovaný nezjistil žádnou skutečnost, ze které by vyplývalo, že by žalobkyně nebo její nezletilý syn byli o návratu do vlasti vystaveni skutečně hrozícímu nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, tedy nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení či trestání. Soud souhlasí s žalovaným, že byť z Výroční zprávy organizace Human Rights Watch 2018 – Arménie z 18. 1. 2018, kterážto byla podkladem pro rozhodnutí žalovaného, vyplývá, že v Arménii panuje problematická situace v oblasti ochrany lidských práv, příp. některých jejích aspektů, nelze rozhodně obecně vyvozovat, že veškeré obyvatelstvo této země je státními orgány pronásledováno ve smyslu zákona o azylu či mezinárodních právních předpisů z oblasti uprchlictví. Žalobkyně vyloučila jakékoliv potíže se státními orgány své země. Z podkladů, které jsou obsahem správního spisu, nebylo zjištěno, že by žalobkyni a nezletilému žalobci b) mohlo hrozit nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení v souvislosti se zdravotními problémy. Žádný z nich netrpí chorobou, která by vyžadovala nákladnou, specifickou či v Arménii nedostupnou léčbu. Soud dále v podrobnostech odkazuje na závěry žalovaného na str. 16 napadeného rozhodnutí, neboť se s nimi zcela ztotožňuje. K institutu doplňkové ochrany, jakož i k jejímu rozdílu oproti institutu azylu se již opakovaně vyslovil Nejvyšší správní soud, který např. v rozsudku č. j. 9 Azs 11/2009-99 uvedl, že „institut doplňkové ochrany obecně zakotvuje ve vnitrostátní právní úpravě zásadu non refoulement, která zabezpečuje, že uprchlík nebude ani v případě, není-li mu z různých důvodů udělen azyl, vydán do země, kde by byl zásadním způsobem objektivně ohrožen na životě, svobodě či tělesné integritě. Smyslem a účelem doplňkové ochrany je tedy poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodu taxativně uvedených v ust. § 14a zákona o azylu neúnosné, nepřiměřené či jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. Aplikace institutu doplňkové ochrany se vztahuje k objektivním hrozbám po případném návratu žadatele do země původu, tedy k částečně jiným skutečnostem nastávajícím v odlišném čase, než v případě aplikace institutu azylu“ (obdobně též rozsudek Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 7 Azs 260/2014).
16. Dle názoru soudu žalovanému nelze vytknout nic ani ve vztahu k hodnocení výpovědi žalobkyně a nepřisvědčuje žalobkyni, že by závěry žalovaného byly jakkoli tendenční. Soud neshledal důvod žalovanému cokoli vytknout ve vztahu k jeho řádně odůvodněnému závěru, podpořenému uvedením konkrétních údajů a informací přednesených žalobkyní v průběhu správního řízení, že žalobkyně se v zemi svého původu mohla setkat s určitým negativním jednáním vůči své osobě, nicméně na základě zjištění, jak jsou uvedena podrobně na str. 8 – 9 napadeného rozhodnutí, žalovaný zcela logicky dovodil, že žalobkyně pouze využila svých několik let starých potíží s bývalým manželem, aby svými tvrzeními následně vygradovala svůj azylový příběh a vytvořila údajné obavy z návratu ve vlasti. I soud zastává názor, že pokud by žalobkyně měla skutečnou obavu z jednání bývalého manžela, snažila by se mu v co nejvyšší míře vyhýbat.

17. Krajský soud poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 Afs 75/2005-130, z něž vyplývá, že je-li rozhodnutí žalovaného správního orgánu řádně odůvodněno, je z něho zřejmé, proč žalovaný nepovažoval právní argumentaci účastníka řízení za důvodnou a proč jeho odvolací námitky považoval za liché, mylné nebo vyvrácené, shodují-li se žalobní námitky s námitkami odvolacími a nedochází-li krajský soud k jiným závěrům, je přípustné, aby si krajský soud správné závěry se souhlasnou poznámkou osvojil. Soud se v posuzované věci zcela ztotožnil s řádně odůvodněnými závěry žalovaného.
18. Žalovaný měl rovněž dostatek podkladů včetně informací od samotné žalobkyně a) pro případné rozhodnutí o důvodnosti postupu ve smyslu § 14 zákona o azylu, s těmito podklady se v rámci svých úvah náležitě vypořádal, když otázku udělení humanitárního azylu hodnotil komplexně s přihlédnutím k rodinné, sociální a ekonomické situaci žalobců a v rámci správního uvážení nevybočil z mezí stanovených zákonem. Jeho rozhodnutí je v souladu i s dosavadní ustálenou judikaturou. Z dikce § 14 zákona o azylu vyplývá, že humanitární azyl lze žadateli udělit jen v případech hodných zvláštního zřetele. Tyto případy je nutno posuzovat individuálně a pečlivě hodnotit okolnosti jednotlivých žádostí. Důvody zvláštního zřetele hodné jsou představovány zcela výjimečnými situacemi v podobě zvlášť těžké nemoci, zdravotního postižení či příchodu z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 2 Azs 8/2004). Na udělení humanitárního azylu není právní nárok a není na něj subjektivní právo. Udělení humanitárního azylu je tedy na úvaze ministerstva, jako správního orgánu, který o žádosti rozhoduje. Žalovaný náležitě přihlédl ke zdravotnímu stavu obou žalobců, přičemž nebylo prokázáno, že by vyžadovali odbornou lékařskou péči, která by v Arménii nebyla dostupná. Případná nižší úroveň zdravotnických služeb v zemi původu nemůže sama o sobě představovat důvod k udělení humanitárního azylu. Soud nepovažuje situaci žalobců za tak výjimečnou, aby přesahovala úvahu žalovaného správního orgánu o neudělení humanitárního azylu.
19. Dle názoru soudu žalovaný se přesvědčivě vypořádal s posouzením daného případu z pohledu doplňkové ochrany a soud se s žalovaným ztotožnil v jeho závěrech, proto zcela odkazuje na podrobné odůvodnění napadeného rozhodnutí.
20. S přihlédnutím ke shora uvedenému soud neshledal v postupu žalovaného žádné pochybení. Žalobní námitku v podobě nedostatečného zjištění skutečného stavu (§ 3 správního řádu) soud neshledal důvodnou. Žalovaný v rámci správního řízení provedl podrobné dokazování. Jeho rozhodnutí pak vychází z těchto podkladů a z pohledu soudního přezkumu je jeho odůvodnění zcela dostatečné a přesvědčivé. Krajský soud tedy dospěl k závěru, že žalovaný nevybočil při svém rozhodování z mezí a hledisek stanovených zákonem.
21. S ohledem na shora uvedené soud žalobu zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s.
22. Podle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobci ve věci nebyli úspěšní a žalovanému prokazatelně v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 29.10.2019

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně